

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Petru Ursache,

judcători - Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Iurie Bejenaru,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de avocatul Hriplivaia Valentina în numele inculpatului Bodiu Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2014, în cauza penală în privința lui

***Bodiu Vasile Vasile**, născut la 14 septembrie 1976, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 99 ap. 26.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.01.2012 – 02.12.2013;

Instanța de apel: 14.01.2014 – 03.02.2014;

Instanța de recurs: 24.04.2014 – 10.06.2014.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 iunie 2012, Bodiu V., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 400 unități convenționale, ceea ce constituie 8 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, *în fapt*, inculpatul Bodiu V., la 28 noiembrie 2011, aproximativ la ora 20:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, contrar prevederilor pct. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, conducând automobilul de model „Vaz-21013” cu n/î C AK 518, în timpul deplasării pe șos. Balcani, mun. Chișinău, la intersecție cu str. Alba Iulia, a fost stopat pentru control de către colaboratorii de poliție și în urma examinării medicale și înregistrării din procesul-verbal nr. 4850 din 28 noiembrie 2011, lui Bodiu V. i s-a stabilit stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Bodiu V., întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, *adică conducerea mijlocului de*

transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 437 - 438 Cod de procedură penală, a fost atacată cu recurs de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bodiu V. să fie condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 ore, iar în conformitate cu art. 87 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 120 zile, ceea ce constituie 4 luni și potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, a i se adăuga parțial la pedeapsa aplicată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința anterioară, și anume 2 ani și 6 zile închisoare, stabilindu-i definitiv 2 ani și 2 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 5 ani.

În argumentarea celor solicitate, acuzatorul a invocat că instanța de fond nu a individualizat corect pedeapsa aplicată lui Bodiu V., din motiv că ultimul, anterior, a fost condamnat, iar prin încheierea Judecătoriei Bălți din 01.03.2010 a fost liberat condiționat de pedeapsă înainte de termen în baza art. 91 Cod penal, circumstanță care nu a fost luată în considerație la adoptarea sentinței.

De asemenea, recurentul a menționat că instanța eronat a concluzionat că antecedentul penal urmează a fi luat în considerație, doar în cazul în care acesta nu este stins la data emiterii sentinței, însă legea prevede din momentul comiterii infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2012, recursul procurorului a fost admis, cu casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, din motiv că la judecarea cauzei instanța de fond a omis să se expună asupra existenței stării de recidivă, iar reieșind din cele constatate de instanța de recurs, aceasta urma să stabilească pedeapsa inculpatului rezultând din circumstanțele de fapt și drept ale cauzei.

5. Rejudecând cauza, prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2013, Bodiu V., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 85, 87 Cod penal, Bodiu V., a fost condamnat pentru concurs de sentințe, adăugându-i-se parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Tribunalului Chișinău din 12 decembrie 2001 și stabilindu-i definitiv pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

6. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, avocații Hriplivaia V. și Petrov V., acționând în numele inculpatului Bodiu V., precum și însuși inculpatul, au declarat recursuri ordinare, prin care Bodiu V., a solicitat revizuirea cauzei penale în privința sa, fără a specifica motivele, iar avocații Hriplivaia V. și Petrov V., au solicitat casarea sentinței, cu dispunerea achitării inculpatului, deoarece fapta săvârșită de acesta nu

întreunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

În susținerea acestei poziții apărătorii au invocat că probele administrate de acuzare nu demonstrează cu siguranță vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, nefiind dovedit nici faptul că inculpatul se deplasa cu viteză neregulamentară și autovehiculul condus de acesta avea defecțiuni tehnice. La fel, s-a menționat că instanța a aplicat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în privința lui Bodiu V. fără a avea acordul lui, or dînsul pe întreg procesul penal a pledat nevinovat.

Subsidiar, recurenții au specificat că motivarea neexpirării și întreprinderii termenului de prescripție nu are suport probatoriu, iar art. 85 Cod penal, nu poate fi aplicat întrucît pedeapsa stabilită prin sentința anterioară a fost executată pe deplin.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2014, au fost respinse, ca nefondate, recursurile declarate de avocații Hriplivaia V. și Petrov V., în numele inculpatului Bodiu V., precum și cel declarat de însuși inculpat, cu menținerea în vigoare a sentinței atacate.

8. În motivare, instanța de recurs a indicat că argumentele din recursuri sunt neîntemeiate, iar sentința instanței de fond corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Referitor la starea de fapt și de drept, Colegiul penal a menționat că aceasta concordă cu materialele cauzei, fiind confirmată prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, ce coroborează și se completează reciproc.

Totodată, instanța de recurs a specificat că din textul recursurilor declarate rezultă că recurenții nu sunt de acord cu aprecierea probelor, însă această chestiune ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea ei este de competența instanței de fond.

Mai mult ca atât, aprecierea probelor în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, nu constituie temei de drept pentru declararea recursului ordinar, din categoria celor prevăzute în art. 444 alin. (1) Cod de procedură penală, adică nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului.

Cu referire la afirmația recurenților că procesul penal urma a fi încetat în baza art. 60 Cod penal, instanța de recurs a specificat că acesta este nefundat, deoarece chiar dacă infracțiunea comisă de Bodiu V. se atribuie la categoria celor ușoare și din data comiterii infracțiunii s-au scurs 2 ani, prescripția a fost suspendată în legătură cu eschivarea inculpatului de la judecarea cauzei și a început să curgă din 11.03.2013. Respectiv, la momentul pronunțării sentinței - 02 decembrie 2013 - termenul prescripției tragerii la răspundere penală a inculpatului Bodiu V. pentru infracțiunea comisă la 28.11.2011 nu era expirat.

În ceea ce privește criticele sentinței referitoare la individualizarea pedepsei, instanța de recurs a motivat că la fila dosarului nr. 182 este anexată recipisa inculpatului prin care acesta își dă acordul la aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității.

La fel, Bodiu V. și în ultimul cuvânt a pledat pentru o asemenea pedeapsă, fapt rezultat din procesul-verbal al ședinței de judecată a cărui conținut nu a fost obiectat de către părți.

În continuare, s-a mai afirmat că în certificatul nr. 1729 din 26 martie 2012 eliberat de Biroul de Probațiune Centru, mun. Chișinău, s-a indicat că inculpatul la 22 martie 2012 și-a executat pe deplin pedeapsa, însă acest fapt nu condiționează reaplicarea art. 85 Cod penal, or așa cum reiese din art. 91 alin. (8) lit. c) Cod penal, dacă în termenul rămas neexecutat, condamnatul săvârșește cu intenție o nouă infracțiune, instanța de judecată îi stabilește pedeapsa în condițiile art.85 Cod penal.

Astfel, pentru aceste motive, instanța de recurs a adoptat soluția enunțată în pct. 8 din prezenta de decizie.

9. Avocatul Hriplivaia V., acționînd în numele condamnatului Bodiu V., a declarat recurs în anulare împotriva deciziei instanței de recurs, în ordinea prevăzută de art. 452-453 Cod de procedură penală, solicitînd admiterea recursului în anulare, casarea decizie instanței de recurs din 03.02.2014, a sentinței Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 02.12.2013 și a deciziei instanței de recurs din 30.10.2012, cu menținerea în vigoare a sentinței judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 25.06.2012.

În argumentarea cererii, recurentul invocă că:

- judecarea recursului declarat împotriva sentinței Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 25 iunie 2012, a fost cu încălcarea dreptului inculpatului la apărare, inculpatul nefiind legal citat, ceea ce constituie un viciu fundamental;

- instanța de recurs judecînd recursul acuzatorului de stat a admis o eroare gravă de drept, care a afectat soluția adoptată, dat fiind că recursului procurorului a fost declarat peste termenul legal prevăzut de art. 439 Cod de procedură penală, adică după 15 zile din momentul pronunțării sentinței;

- potrivit legislației procesual-penale hotărîrea judecătorească prin care se dispune rejudecarea cauzei, nu este pasibilă de a fi atacată, însă contrar acestor dispoziții instanța de recurs a specificat în textul deciziei adoptate că aceasta este irevocabilă;

- probele puse la baza condamnării inculpatului, nu certifică indubitabil vinovăția lui Bodiu V., în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, mai mult, instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere unilaterală probatoriului administrat, favorizînd în acest sens partea acuzării, pe cînd legea prevede că orice dubiu în probarea învinuirii urmează a fi interpretat în favoarea inculpatului;

- instanța de fond, rejudecînd cauza și schimbîndu-i pedeapsa inculpatului din amendă în muncă neremunerată în folosul comunității, nu a ținut cont că amenda era deja achitată;

- de asemenea, instanța de fond a încălcat prevederile art. 336 alin. (2) Cod de procedură penală și nu a înregistrat audio ședințele de judecată;

- termenul prescripției tragerii la răspundere penală a inculpatului pentru infracțiunea comisă nu a fost întrerupt și a expirat la 28 noiembrie 2013, iar instanțele de judecată urmau să aplice art. 60 Cod penal;

- concluziile instanței privitor la faptul că inculpatul a săvârșit infracțiunea în stare de recidivă sunt eronate și necorespunzătoare actelor cauzei.

10. Potrivit referinței depuse de procuror privind opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, se specifică că cauza necesită a fi trimisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, dat fiind că instanța de recurs urma să soluționeze cauza prin prisma art.466 alin. (4) Cod de procedură penală, cu referire la art. 60 Cod penal.

11. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea încetării în privința lui Bodi V. a procesului penal, din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 raportat la prevederile art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Prin urmare, judecând recursul în anulare declarat împotriva deciziei instanței de recurs ordinar, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Or, instanța de recurs în anulare poate să intervină în soluția instanței de recurs, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unui viciu fundamental, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, instanța de recurs este în drept să verifice dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, statuînd asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de recurs la adoptarea deciziei de respingere a recursului părții apărării, cu menținerea sentinței atacate fără modificări, adică menținînd condamnarea în privința lui Bodi V., în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 3 ani, n-a respectat întocmai prevederile legale, adoptînd o soluție greșită în speța discutată.

Astfel, așa cum rezultă din textul deciziei instanței de recurs, procesul penal în privința lui Bodi V., nu putea fi încetat în baza art. 60 Cod penal, cu toate că din data comiterii infracțiunii s-au scurs 2 ani, deoarece prescripția a fost suspendată în legătură cu eschivarea inculpatului de la judecarea cauzei și a început să curgă din data de 11.03.2013, respectiv, la momentul pronunțării sentinței - 02 decembrie 2013 - termenul prescripției tragerii la răspundere penală a inculpatului Bodi V. pentru infracțiunea comisă la 28.11.2011 nu era expirat.

Instanța de recurs în anulare consideră această constatare a instanței de recurs drept una eronată, care nu corespunde materialelor cauzei și explică următoarele.

Bodi V. a fost pus sub învinuire și ulterior condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, pentru care legea penală prevede sancțiunea sub formă de amendă în mărime de la 400 la 500 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

Conform art. 16 Cod penal, se consideră infracțiuni ușoare faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 2 ani inclusiv.

Art. 60 Cod penal prevede că persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Din materialele cauzei se constată că fapta imputată inculpatului în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, a fost comisă de acesta la data de 28 noiembrie 2011.

Pe parcursul judecării cauzei, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 februarie 2013, Bodi V. a fost anunțat în căutare. (f.d. 137)

Prin scrisoarea Inspectoratului General al Poliției din data de 30 ianuarie 2014, instanței i s-a comunicat că inculpatul Bodi V., a fost reținut de către IP Buiucani la 11 martie 2013, iar dosarul de căutare nr. 2013030090 a fost clasat. (f.d. 206)

În această ordine de idei, Colegiul lărgit menționează că, potrivit art. 60 Cod penal, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

În atare situație, se constată că termenul de prescripție pentru infracțiunea săvârșită de Bodi V., în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, a început a curge din momentul săvârșirii infracțiunii - 28 noiembrie 2011 și a curs până la momentul anunțării ultimului în căutare, adică data de 20 februarie 2013, ulterior termenul a fost întrerupt până la momentul reținerii inculpatului, 11 martie 2013 și din această dată iarăși a început a curge.

La 02 decembrie 2013 instanța de fond a pronunțat sentința în privința lui Bodi V., condamându-l la 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Astfel, făcînd un calcul matematic simplu, instanța de recurs în anulare specifică că de la săvîrșirea infracțiunii ușoare pentru care Bodi V. a fost condamnat în prezenta cauză penală, pînă la pronunțarea sentinței din 02 decembrie 2013, s-au scurs 1 an, 11 luni și 12 zile.

Prin urmare, dat fiind faptul că nu expirase termenul de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal, pentru eliberarea persoanei de răspundere penală, instanța a dispus condamnarea acesteia.

Însă, ulterior, sentința a fost atacată cu recurs de către partea apărării, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2014, instanța a dispus respingerea recursurilor declarate cu menținerea sentinței atacate.

Aici, Colegiul lărgit reiterează că prescripția curge din ziua săvîrșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Potrivit dispoziției art. 466 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data cînd a rămas definitivă. Hotărîrea primei instanțe rămîne definitivă, la data pronunțării hotărîrii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărîrilor menționate la pct.4), adică la data expirării termenului de recurs sau dacă apelul/recursul a fost respins.

Decizia instanței de recurs a fost pronunțată la 03 februarie 2014, astfel din momentul săvîrșirii infracțiunii de către Bodi V. prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, pînă la momentul pronunțării hotărîrii prin care recursul a fost respins, în speța dată s-au scurs 2 ani, 1 lună și 12 zile.

Din considerentele enunțate, constatările instanței de recurs cu referire la calculul curgerii prescripției pentru săvîrșirea infracțiunii imputate inculpatului este greșită, iar instanța de recurs prin neaplicarea prevederilor art. 60 Cod penal în privința lui Bodi V., a admis un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat soluția adoptată de instanța ierarhic inferioară.

Cauza penală nu a fost judecată în mod echitabil, fiind încălcate esențial drepturile condamnatului garantate de Constituția Republicii Moldova și de Convenție, iar această încălcare de lege echivalează cu o eroare judiciară, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs în anulare.

În consecință, în speța dată se constată circumstanțe prevăzute de art. 60 alin. (1) lit. b), alin. (7) Cod penal, care condiționează excluderea tragerii la răspundere penală, circumstanța, care conform alin. (1) art. 332 Cod de procedură penală, duce la încetarea procesului penal în ședința de judecată, or articolul nominalizat prevede că în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Cu privire la argumentele invocate de recurent prin care se contestă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de recurs le consideră neîntemeiate, deoarece instanțele ierarhic inferioare și-au argumentat detaliat concluziile sale privitor la vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii menționate și reluarea acestora nu este necesară.

Subsidiar, privitor la criticele recurentului ce țin de aprecierea probelor făcute de instanța de recurs, se impune precizarea că, la etapa recursului în anulare, instanța nu declanșează un control asupra fondului cauzei, ci verifică doar dacă s-a aplicat corect dreptul la faptele constatate de instanțele ierarhic inferioare, asupra hotărârilor judecătorești irevocabile, care au epuizat căile ordinare de atac.

În lumina lacunelor descrise mai sus, Colegiul lărgit conchide că erorile procesuale admise de către Curtea de apel cad sub incidența viciului fundamental prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală și urmează a fi corectate de instanța de recurs în anulare.

12. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de avocatul Hriplivaia Valentina în numele inculpatului, casează sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 02 decembrie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2014, cu dispunerea încetării în privința lui Bodi Vasile Vasile a procesului penal în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Bodi Vasile Vasile urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă nu execută măsuri preventive sub forma arestării preventive sau pedeapsă penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 iulie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Iurie Bejenaru